

Скирта А. А, студент
Кузнєцова І. В., к. філол. н., доц.
Запорізький національний технічний університет

ВТОРИННА НОМІНАЦІЯ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ АНГЛОМОВНИХ ЮРИДИЧНИХ ТЕРМІНІВ

При перекладі англомовних юридичних документів велику увагу слід приділяти перекладу юридичних термінів, а саме її вторинній номінації. Тому що величезна кількість англомовних юридичних термінів мають вторинне значення, яке може бути відоме тільки тій людині, котра володіє цією термінологією і є не зрозумілою для неосвіченої особи у цій сфері. Вторинна номінація визначається як «використання вже наявних у мові номінативних засобів у новій для них функції – найменування». Вторинна номінація юридичних термінів зазвичай виникає унаслідок метафоризації та метонімізації загальноживаних слів. Метафоризація ґрунтується на подібності функцій, розміру й форми, ознак й якості, розташуванні частин цілого. Роль метафори полягає в тому, що вона надає терміну яскравості, яка у своє чергу дозволяє заглибитися у те чи інше поняття, окреслити контури його семантики. В основі метафоризації англомовних юридичних термінів лежить: функціональний перенос: *appeal* – звернення/подавати апеляцію; *benefit* – прибуток/пільга; подібність до характеристик фізичних об'єктів: *asset* – необхідна і цінна річ/актив; *bond* – річ, яка пов'язує/облігація; *deficiency* – нестача/податкова заборгованість; аналогія з антропоморфними характеристиками: *casualty* – жертва нещасного випадку/пошкодження майна; *relief* – полегшення болю, страждань/звільнення від сплати; *security* – відчуття безпеки/цінні папери.

Метонімія як і метафора є типом категоризації світу в процесі пізнання. Метонімізація ґрунтується на перенесенні назви за часовою і просторовою суміжністю, із процесу на результат, із властивості на кількісний показник, із процесу на предмет, із процесу на властивість, із матеріалу на виріб із цього матеріалу, з родового поняття на видове. Метонімічний перенос, на відміну від метафоричного, відбувається в межах однієї концептуальної галузі. Метонімія сприяє розвитку лексичних засобів мови і базується на асоціації об'єктів по їх суміжності, а також понять по їх логічній близькості.

Шляхи утворення метонімії: відношення «частина – ціле»: *exchequer – рахунок в банку Англії, на який поступають платежі суспільного призначення/міністерство фінансів Великої Британії*; відношення «об'єкт дії – діяч»: *excise – акциз/the excise – управління акцизів; revenue – податковий збір/the revenue – управління податкових зборів; treasury – казна/the treasury – державне Казначейство*; відношення «дія – результат»: *depletion – вичерпання надр/списання вартості реального основного капіталу в результаті вичерпання природних ресурсів*; відношення «дія – засіб здійснення»: *repairs – ремонт/витрати на поточний ремонт основних засобів*; відношення «об'єкт – дія»: *royalty – королівське право, дароване сувереном/плата за користування таким право*; відношення «подія – документ, що її відображає»: *bankruptcy – банкрутство/bankruptcy – офіційне рішення суду про банкрутство платника податків; enquiry – слідство/enquiries – офіційний документ податкової адміністрації, який інформує платника податків про наявність спірної інформації у його податковій декларації*.

Отже, вторинна номінація являє собою унікальний процес вторинного позначення терміну, має свої особливості як в структурному, так і в семантичному плані. Цей процес дає змогу більш досконаліше перекласти юридичний документ та зрозуміти істинне (вторинне) значення англомовного юридичного терміну. Він потребує від перекладача освіченості у вторинній номінації цієї галузі, що робить з цієї людини затребуваного фахівця, адже питання вторинної номінації при перекладі англомовних юридичних термінів мало вивчене і тому потребує навичок. Розвинення праці у цій сфері дасть змогу сформувати суто термінологічний словотворчий фонд, що поліпшить розуміння англомовних юридичних термінів.